

PROF. DR.
İ. LEVENT ERALP

Kelimelerle DANS

SEVGİLİ DOSTLARIM, KARALADIKLARIMI SABIRLA OKUYANLAR... SANIRIM "BU ŞİMDİ NE DEMEK İSTİYOR?" DİYE SORAN VE BİRAZDAN YAZDIKLARIMDAN SIKILIP, SAYFALARI İLERİ DOĞRU ÇEVİRMeye BAŞLAYACAK OLANLAR...

BUNDAN ÖNCE YAZMAYI, ANLATMAYI, PAYLAŞMAYI DENEDİĞİM TÜM METİNLER BİRAZ ONDAN BİRAZ ŞUNDAN BİLGİ KIRINTILARI İÇERİYORDU. BUNDAN HEMEN HEMEN ALTI AY ÖNCEYE DENK GELEN SON YAZIDA İÇİMDEKİ KARMAŞALARI ÜRKEKÇE ANLATMAYA ÇALIŞTIĞIM.

KARMAŞA, KARGAŞA, GEL-GİTLER HİÇ BİTMİYOR AMA BU SEFER DAHA BENDEN, ÜRKEKLİĞİNDEN BİRAZ DAHA SIYRILDIĞINI SANDIĞIM, DAHA BANA DAİR ŞEYLER KARALADIM. LÜTFEDENLERİ KISA BİR SÜRE KONUK ETMEKTEN MUTLULUK DUYACAĞIM.

**Her insanın anavatını
çocukluğudur...**

Epiktetos

**İnsanı soyarsın, soyarsın,
soyarsın, çocukluğu çıkar...**

Karl Gustav Jung

Her insan kendi hayatının kaptanıdır ve her kaptan gibi fırtınaya girmek zorunda kalır. Ne kadar kaçarsa kaçsın, fırtına bir gün apansız gelir.

Ve apansız geldiği gibi, bir gün bitirir. Fırtına bittiğinde bütün o zamanı, yolu nasıl geçtiğinizi, nasıl hayatta kaldığınızı hatırlamazsınız bile... Hatta fırtınanın gerçekten bitmiş olup olmadığından emin olamazsınız uzunca bir süre...

Ancak emin olmanız gereken tek bir şey vardır. Fırtınadan çıktığınızda, artık aynı kişi değilsinizdir.

Çok isterdim olmayanı, istemediğimi, beni acıtanı, hak ettiğimi vermeyeni kesip atabilmeyi... Ama birçok insan gibi ben hala hayatı işliyorum. Zamanında başkalarının da yaptığı gibi elim yüzüm toz, toprak içinde, çabalıyorum. Her yerim yara bere içinde didiniyorum...

**Başkalarının yaptıklarını
silmeye çalıştım; mürekkeple
yazmışlar oysa.**

**Ben kurşun kalem silgisiydim.
Azaldığımla kaldım.**

Oğuz Atay

Düşüncelerimde, cennetle cehennemin arasında dolaşırken "araf" noktasının çok oksijensiz olduğunu hissettim. Boğulmaya yakın bir histi. Sonra bir anda yazmaya cesaret etmek geldi aklıma. Beni ben yapan içimdeki ikinci kişiyi, zihnimin satır aralarını, kendim için ve anlamasını ümit ettik(ler)im için bilinçaltımdaki saklı oyuncakları...

Sohbet ederken ya da tartışırken yanımdaki kişilerin kafalarını allak bullak etmekte üstüme yok... Başkalarının da benim gibi kelimelere tutkun olduğunu varsayarak hata ediyorum. Bu tutkumu onlara zorla aşılarmaya çalıştığımı da farkındayım.

Kelimelere, ahenklerine, hatta konuşurken ya da yazarken şiirsel bir düzen içermelerine, ufak vurgulara, kısaca kelimelerin renk cümbüşüne aşık olduğumu fark ettim. Fark etmediğim ya da öncelemediğim nokta ise şuydu; kelimeler yalnızca not düşmeye yarar. Melodiyi oluşturan fikirlerdir. Yaşamımızın da çatısını fikirler oluşturur.

Belki benzer bir çelişki ya da çatışma, yaşamak ile sorgulamak arasında bir seçim yapmak gerektiğinde ortaya çıkar. Eskiden sorgulamak, bir sebebe bağlamak, bunu başaramadan huzur bulamamak gibi bir içgüdü vardı. Bugün de mesleğimle, akılla, bilgiyle değerlendirilmesi gereken her konuda aynı tutarlılığı sürdürdüğümü sanıyorum. Ama hayatta öyle şeyler başımıza geliyor ki bir sebep bulamıyorsunuz, açıklayamıyorsunuz. Öyle olması gerektiğine sığıyor ve nehrin (güzele doğru) akmasını bekliyorsunuz. O nedenle ben artık açıklama illetinden itina ile sakınıyorum. Yaşamayı tercih ediyorum. Hatta bir şeyleri açıklama dürtüsünün, modern düşüncenin salgın bir hastalığı olduğuna inanıyorum.

Açıklama, bir yanılısamadır. Bir serap, bir kurgu, teskin edici bir ninnidir. Açıklama, herhangi bir varoluşa sahip değildir oysa... Telifisi mümkün olmayan şeylerin izahı gereksizdir. Belki de örkeklerin; varoluşun tehlikelerinin, fütursuzluğunun ve değişkenliğinin yarattığı korkuya karşı geliştirdikleri bir savunmadır, baş etme çabasıdır. Belki de yaptıklarımızı açıklamaya çalışmakla çok zaman yitirmemeliyiz, zaten karşımızdakiler inanmak istediklerine inanıyorlar! Bir başka deyişle; kendimizi mi, yoksa onları mı ikna etmeye çalışıyoruz?

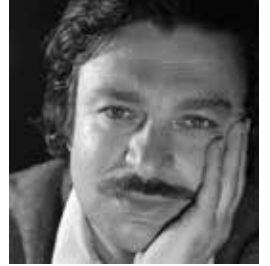
Bugün rahmetli babamdan yadigar, Bilkay Amca'yı toprağa verdik. Üzerimde emeği, hakkı vardı. Helal etmiştir umarım. Hayatının son bir ayını yoğun bakımda geçirdi. Öncesinde de aylarca evde, sağlık problemleri ile boğuştu durdu. Zaman zaman beni arar, hatırımı sorar "Ne olur bir ara beş dakika uğra da yüzünü hatırlat!" diyerek eski bir İstanbul beyefendisinin nezaketi ile sitem ederdi.

Epiktetos

Karl Gustav Jung

Oğuz Atay

Dante

Siz ne denli programlı olup hedefler belirleseniz de yaşam her an beklenmedik yüzüyle karşınıza çıkıp kendinizle yaptığınız sözleşmeleri altüst edebilir.

Tüm bunları hatırlayıp kendime işkence ederken, anneannem geldi aklıma. Kavala eşrafından, inkılap sonrası ilk şapka dükkanlarından birini açan Tahire Hanım'ın kızı Azade... İsmi ile müsemma değildi. Bağımlı bir hayat sürdürdü: bana, kardeşime, çocuklarına... Ama en çok da bana muhabbetliydi. Ben annemi, o da kızını kaybettikten sonra aramızda çok özel bir bağ oluşmuştu. Çok şey öğretti, anlattı, arkamı topladı. Bir gün öğrendim ki, istisnasız her akşam sofraya bir tabak da benim için koyarmış. Zaman zaman hafta sonları ziyaretine gitmek için yola çıkar, pazar trafiğini, yorgunluğumu bahane eder, sadece telefon edip hatırlarını sorardım. Ellerini binlerce kez öpüp, alınma sürmek istediğim anneannemi, en sık gördüğüm zamani bilir misiniz? Vefatından önce yoğun bakımda yattığı beş gün boyunca! Akciğer kanseriydi, boğulmasın diye yoğun bakımda yatıyordu. Bir tüp ile oksijen alıyor ancak uyutulmuyordu. Dante, bu tabloyu görse, eminim "İlahi Komedyası"ndaki cehennem tasvirine eklerdi... Her gün izin verildiği sürede yanına gittim, O'na ipod ile en sevdiği klasik müzik parçalarını dinlettim, ellerini tuttum. Gözlerimin içine bakarak; "Git ve benimle acı çekme" derdi ışığını hala kaybetmemiş gözleriyle... Sonra bir sabah gitti...

Kısa süre öncesine dek günler işlerle tanımlanıyordu yaşamımda. Hep bir ara durup soluklanmayı,

sakinleşmeyi bekliyor, dünyaya ve kendime yavaş gözlerle bakacağım sakin günlerin gelmesini ümit ediyordum. Olmuyordu, kendi bildiğince akıyordu hayat, alıştığı debisiyle.

Siz ne denli programlı olup hedefler belirleseniz de yaşam her an beklenmedik yüzüyle karşınıza çıkıp kendinizle yaptığınız sözleşmeleri altüst edebilir.

*Hayat akıp giderken...
Siz siz olun, bugün aklınızdan geçen
güzellikleri asla yarına bırakmayın...
Ne yapacaksınız, hemen, ama hemen şimdi yapın...*

Çiçek mi sulayacaksınız, sulayın...

Kitap mı okuyacaksınız, okuyun...

*Sinemada çok beğendiğiniz bir film mi var,
hemen gidin seyredin...*

Sevgilinizi öpmek mi istiyorsunuz, hemen öpün....

*Bir yakınınızı aramak mı istiyorsunuz?
Sarılmı telefona ve hemen arayın...*

*Yiyecek için, şarkı söyleyin, dans edin...
Ama ne yapacaksınız, hemen yapın...
Çünkü siz bugünü yaşıyorsunuz...
Ve yarını yaşayacağınıza ilişkin bir sözleşmeniz yok...*

Bugün kabristanda, Bilkay Amca'mı defnederken, etrafa baktım. Orda, aramızdan zamanlı ve zamansız ayrılan 7'den 70'e

çok sayıda insan sessizce yatıyordu. Orada yatanlar sadece bedenler değildi. Orası, büyük olasılıkla ertelenmiş umutlar bahçesiydi. Söylenmemiş sözlerdi. Yarım bırakılmış işlerdi. Ya da son içtiği çayının yarısı bardağında kalanlar. Kim bilir onlar hayata veda ettikleri sırada neleri yarım bırakmışlardı? Kimisi, "Tamam, onu kırdım, ama nasılsa yarın gönlünü alırım" diyordu. Kimisi de "tatile yarın çıkarım, hele şu işi halledeyim" diye düşünüyordu.

Ve onların hiçbiri, düşüncelerini yapamadı. Belki bir küçük çocuk babasından gelecek bisikleti bekliyordu. Adamsa "Bu akşam yorgunum, yarın alır giderim" diye düşünmüştü. Ve çocuk o bisiklete binemedi. İtiraf etmeliyiz ki bizler; belki yanlış yaşamıyoruz ama yetersiz, eksik, tamamlanmamış yaşıyoruz. Hep taslaklar biriktiriyoruz, doğru zamanda gerçekleştirilemeyeceğimizi...

Can Yücel'in bir şiiri vardır "Tam Zamanında Yaşamak" diye. Okunmalı bence, hatta mümkünse yılda birkaç kez...

.....
**Tam zamanında öpmelisin
mesela güzel gözlünü,
Tam zamanında söylemelisin
sevdiğini,
Gözlerinin içine baka baka.
Bisikletinin gidonunu
Tam zamanında çevirmelisin,
Düşmemek için.
Tam zamanında frene basmalı,
Tam zamanında yola
koyulmalısın.**
.....

Hepimizin hayatı, yarınlarla bırakılmış işlerle, ertelenmiş umutlarla dolu...

Çalışıyoruz, çalışıyoruz...
Hayatın tüm güzelliklerini ellerimizle itiyoruz...

Ve de, sanki tüm yarınlar bizimmiş gibi, hayaller kurup duruyoruz...
Sevinçleri, mutlulukları, hep sonraya bırakıyoruz...

İnanın çok yanlış yaşıyoruz...
Zaman öldürmek yerine bir şeyler yapmaya çabalayalım, çünkü zaman zaten bizi öldürüyor...

Bu hayatta bir kez sendelemişseniz eğer, yere düşmemek adına yaptığınızı

bütün hamleler dengenizi biraz daha bozacaktır. Neyin yokluğu korkutuyorsa sizi, onun yokluğuyla sınıyacak hayat... Yürümek istemediğiniz bütün yolları ezberleyecek, bilmek istemediğiniz bütün gerçekleri öğreneceksiniz. Okuduğunuz yazı az da olsa ilginizi çektiyse ve yatağa uzandığınızda tekluyorsa sol yanınız bir şeylerin eksikliğiyle, kötü alışkanlıklarınızdan şikayetçiyse ama yine de kopamıyorsanız o alışkanlıklardan, tutunamıyorsanız, daha önemlisi tutunmak istemiyorsanız artık, düşmekten değil kalkamamaktan korkuyorsanız, aynı gökyüzüne bakıyoruz demektir.

.....
**Bir gün çok bunalırsan
Denizin dibinde
Yosunlara takılmış gibi soluksuz
Sakin unutmaya gökyüzüne
bakmayı
Gökyüzü senindir, gökyüzü
herkesindir.**

Z. Livaneli

.....
Belki aynı hayatları yaşamıyoruz ama insanız işte. Tam da bu yüzden çok benzer acılar, sevinçler, öyküler yaşıyor her birimizin toprağında, kalbinde,

Bardağın yarısının dolu mu, boş mu olduğunun hiç önemi yok. Bir bardağımız olduğuna ve içinde bir şeyler olduğuna teşekkür edelim yeter.

kişisel tarihinde. Ve eğer "gökyüzü" "iyi" şeylere olan inancımızı, umudumuzu simgeliyorsa, aynı ayçiçeklerinin yüzlerini güneşe dönmeleri gibi unutmamalı gökyüzüne bakmayı. Hatta denizin dibinde en soluksuz anlarda daha da ısrarla bakmalı gökyüzüne... İsrarla, tutkuyla, hak iddia ederek "iyi" şeylerden.

Çocuklarıma acısız, pürüzsüz bir hayat sağlayamayacağım, bunu asla dilemem de... Biliyorum ki "acılar", onların kişisel gelişimlerinin en büyük aracı olacak ama acıyla gerektirdiği zarafetle, var güçleriyle baş edip, tekrar "iyi"ye ve dileklerine doğru müthiş bir iç güçle, dirençle yol almalarını öğretmeye çalışacağım.

İletmeyi çok dilediğim mesajlardan biridir bu. Bir sır size, aslında ben de bu konuda hala "yapım aşaması"ndayım.

Aynı yıldızlara bakıp aynı karanlıktan şikayet ediyoruz. Konuyu nereye bağlayacağım, nerede bitireceğim bilmiyorum... Okuduğunuz satırları karalamanın herhangi bir şeye faydası var mı, şüphesiz ki yok. Yine de bir şeyleri anlatmak istiyor insan, birilerine içini dökmek istiyor ve en çok da böyle zamanlarda yalnız kalıyor. Ne iyi olurdu, henüz yitirmedığımız umutlar, karşılaşmadığımız yalanlar, beklediğimiz bir kaç liman kalsaydı geriye... Ne iyi olurdu bir daha aynı hataları yapma lüksümüz olsaydı.

**Zor insan diyorlar bana,
Henüz hayatın o acımasız
tarafıyla yüzleşmemiş olanlar.**

**Soğuksun diyorlar,
Neler yaşadığımdan hiç bilgisi
olmayanlar.**

**Bencilsin diyorlar,
Verip de alamadıklarımın çok,
Veremediklerimin hesabını
yapanlar...**

**Çok yalnızsın diyorlar bana,
Kendimi hayatın bu tarafında
daha güvenli hissediyorum.**

Özdemir Asaf

Çok sevdiğim bir söz var: "Yaptığınız işi severseniz mutlusunuzdur, sevdiğiniz işi yapmayı tercih edebiliyorsanız özgürsünüzdür"... Biraz önce anlattığım karamsar düşüncelerden beni kurtaran şey ise, son zamanlarda kendimi eskiye oranla daha özgür hissetmeye ve böyle yaşamaya gayret etmem. Meşhur fizik profesörü, Stephen Hawking'i tanıyorsunuzdur. İlerleyici bir nöromotor rahatsızlık (ALS) nedeni ile birçok cihaza bağımlı ve sadece gözlerini kullanarak, yaşıyor, yazıyor, paylaşıyor. Bana yön veren sözleri ise şöyle: "Merhabalar, adım Stephen Hawking. Bir fizikçi, kozmolog ve biraz da hayalperestim. Hareket edemiyorum, konuşamıyorum ve özel bir bilgisayar yardımı ile iletişim kurabiliyorum. Ancak beynim ve düşüncelerim hala özgür". O'nu çok iyi anlıyorum. Ben de hayal kurmayı seviyorum çünkü hayal dünyamda her şey yolunda... Bu ara Kazancakis'in "Zorba"sını okudum. Hür bir ruhu tanımak isteyenlere öneririm. Kazancakis'in mezar taşında yazılı olanlar, doğrudan Aleksis Zorba'nın ağzından dökülmüş yazgı sözcüklerini anlatıyor: "Hiçbir şey ummuyorum. Hiçbir şeyden korkmuyorum. Özgürüm." Eminim çoğumuzun yaşadığı hayatın "gel - gitleri", hatta "git - git - git - gelleri" umudumuzu kırmamalı yine de.

*Yaşlanıyorum da o yüzden mi diyorum bazen. Değil galiba. Çekekken de çok istediğim bir şey
olmadığında aynı şeyi yapardım. Ağlardım..." İsteyenler ağlarlar. Gönünden geçirenler,
hayalini kuranlar, uykusu kaçıranlar, aşkından qananlar, qarasından nefesi kesilenler ağlarlar.*

Bunea hale düşüp de qüç yetiremeyenler ağlarlar."

*Biraz önce okudum Murathan Muğan'ın bir derqideki yazısını. Harusunda qözlerim doldu.
Oturduğum yerde, insanlar sağdan soldan uzır uzır geçerken, içimi eke eke ağlamaya başladım.*

*Kimse oralı olmadı, qörmedi. Eğer biri qörseydi ve sorsaydı neden ağlıyorsun diye,
diyecektim ki ona: " Ağlıyorum çünkü çok özledim, ağlıyorum çünkü o benden çok uzakta,
ağlıyorum çünkü annem öldü, ağlıyorum çünkü kimse beni anlamıyor, ağlıyorum çünkü her gün hepimizi aelden
qebertecek kadar çekek öldürölüyor, ağlıyorum çünkü hepimiz qalanesiniz...*

Ağlıyorum işte. Hem sen niye ağlamıyorsun?" Kimse qörmedi. Sormadı kimse bir şey.

Bir süre ağladım öyle. Geçti sonra... Yan masaya bir anneyle bebek qeldi.

Bebek bana ben bebeqe qülämsedik...

(Ali Lidar'dan alıntı)

Çoğumuz akşamları bilgisayarda çalışır ve sonra bilgisayarımızı kapatırız. Bilgisayarı kapatmadan önce, program bize şu soruyu sorar: "Son yaptığınızı değişiklikleri kaydetmek ister misiniz?" Şanslıysanız, bu soruyla karşı karşıya kalacak zamanınız vardır! Sizlerden ricam, eğer bu satıra kadar bana

dayanabildiyseniz ve birazdan uykuya çekilecekseniz aynı soruyu kendinize sormanız. O zaman belki beni daha iyi anlarsınız. Bardağın yarısının dolu mu, boş mu olduğunun hiç önemi yok. Bir bardağımız olduğuna ve içinde bir şeyler olduğuna teşekkür edelim yeter. Sağlıkla ve umutla kalın.